

UDI 2011-025 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak og omsorgssenter

For å sikre at beboerne i asylmottak og omsorgssentre får de tjenestene de har krav på gis vertskommunene et tilskudd fra staten som skal dekke kommunenes gjennomsnittlige utgifter til de tjenester de skal yte. Retningslinjen inneholder informasjon om hva det ordinære vertskommunetilskuddet skal dekke, hva kommunene kan søke særtilskudd for og rutiner for utbetaling av tilskuddet.

Publisert: 09.05.11 Endret: 08.03.22

1. Innledning ▶

2. Tilskuddsordning for kommuner med asylmottak og omsorgssenter ▶

2.1 Kommuner med asylmottak ▶

2.2 Kommuner med omsorgssenter ▶

3. Hva skal vertskommunetilskuddet dekke? ▶

3.1 Helsetjenester til beboerne ▶

3.1.1 Asylsøkere i mottak ▶

3.1.2 Barn i asylmottak og omsorgssentre ▶

3.1.3 Personer i asylmottak med utreiseplikt ▶

3.2 Barneverntjenester ▶

3.2.1 Når kan kommuner søke om særtilskudd ▶

3.2.2 Søknadsprosess og formkrav ▶

3.2.3 Tilskuddsbeløp ▶

3.3 Tolketjenester ▶

3.4 Skoletilbud og tilskuddsordning ▶

3.5 Tilskudd til barnehage og skolefritidsordning (SFO) ▶

3.5.1 Barnehagetilskudd til heldagsplass for barn i asylmottak (gjelder alle asylmottak og integreringsmottak) ▶

3.5.2 Tilskudd til skolefritidsordning (SFO) til barn i integreringsmottak ▶

4. Klageadgang ▶

1. Innledning

Asylsøkere i Norge har rett til et innkvarteringstilbud og utlendinger som har fått avslag på søknad om beskyttelse kan gis tilbud om innkvartering i påvente av utreise, jf. utlendingsloven [§ 95](#).

Kommunene har ansvar for å gi lovpålagte tjenester til beboerne i asylmottak og omsorgssentre. For å sikre at beboerne får de tjenestene de har krav på gis vertskommunene et tilskudd fra staten som skal dekke kommunenes gjennomsnittlige utgifter til de tjenester de skal yte. Satsene for tilskuddsordningen fastsettes årlig i forbindelse med vedtak av statsbudsjettet.

UDI forvalter tilskuddsordningen og foretar utbetaling av tilskuddet i samsvar med bevilgningsreglementet, [reglementet for økonomistyring i staten \(ekstern lenke\)](#) og bestemmelsene om økonomistyring i staten.

2. Tilskuddsordning for kommuner med asylmottak og omsorgssenter

Vertskommunetilskuddet skal sette kommunene i stand til å dimensjonere sitt tjenesteapparat i tråd med de oppgavene som skal løses.

2.1 Kommuner med asylmottak

Det ordinære vertskommunetilskuddet består av en grunnsats per kommune og en sats per mottaksplass. Det utbetales en grunnsats per kommune uavhengig av antall mottak som etableres i kommunen. Det er ulike satser for ulike typer mottaksplasser.

Tilskudd til kommuner med særskilte bo- og omsorgsløsninger (SÆRBOL) utbetales kun til kommuner med egne asylmottak med særskilt bo- og omsorgsløsning.

De til enhver gjeldende satser fremkommer av vedlegg 1.

Tilskuddet utbetales kvartalsvis av UDI når det foreligger kontrakt med driftsoperatør i den respektive kommunen. Kommunene trenger ikke å søke på tilskuddet. Tilskuddet beregnes etter asylmottakets kapasitet og utbetales først når mottaket har startet opp. I en eventuell oppstartsfasen beregnes tilskuddet etter antall tilgjengelige plasser.

2.2 Kommuner med omsorgssenter

Tilskuddet til vertskommuner med omsorgssenter beregnes etter sats per plass i omsorgssenter. Vertskommuner for omsorgssentre mottar ikke grunntilskudd. De til enhver tid gjeldende satser for omsorgsplasser framgår av vedlegg 1.

Bufdir sender melding om tidspunkt for oppstart og omsorgssenterets størrelse til UDI, som utbetaler tilskuddet kvartalsvis. I en oppstartsfasen beregnes tilskuddet etter antall tilgjengelige plasser inntil senteret er i full drift. For enkeltplassering utenfor omsorgssenter, vil UDI utbetale tilskudd basert på kvartalsvise oversiktlistene fra Bufdir. Tilskuddet beregnes per person per nærmeste hele måned.

3. Hva skal vertskommunetilskuddet dekke?

Det ordinære vertskommunetilskuddet skal dekke gjennomsnittlige utgifter til helse, barnevern, tolk og administrasjon i forbindelse med drift av mottak i kommunen. I tillegg til det ordinære vertskommunetilskuddet, omfatter ordningen et særtilskudd ved omsorgsplassering og tilskudd til kommuner som har inngått avtale med UDI om alternativ mottaksplass av asylsøkere, se [UDI 2020-005](#) om alternativ mottaksplass. Det gis også tilskudd til kommunene som tilbyr plass i barnehage og plass i skolefritidsordning, jf. kap 3.5.

3.1 Helsetjenester til beboerne

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helsetjenester, jf. [helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 \(ekstern lenke\)](#). Asylsøkere har samme rett til helsehjelp som øvrig befolkning. Rettighetene omfatter både somatisk og psykisk helsehjelp.

3.1.1 Asylsøkere i mottak

Asylsøkere er medlemmer i folketrygden og har rett til helse- og omsorgstjenester og transport etter [pasient- og brukerrettighetsloven](#) kapittel 2, jf. [forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket § 2 første ledd bokstav b \(ekstern lenke\)](#) og [forskrift om tryggedekning for asylsøkere og deres familiemedlemmer § 2 \(ekstern lenke\)](#). Voksne asylsøkere har imidlertid ikke rett til omsorgstjenester etter [pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1a andre ledd \(ekstern lenke\)](#), se forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket § 6 tredje ledd.

Nærmere informasjon og retningslinjer for helsetjenestetilbudet til asylsøkere er beskrevet i [Helsedirektoratets veileder for helsetjenestetilbudet til asylsøkere, flyktninger og familiegjennforente IS-1022 \(2003-2010\) \(ekstern lenke\)](#). Informasjon om asylsøkeres rett til tannhelsetjenester fremgår av kapittel 2.7 i veilederen.

3.1.2 Barn i asylmottak og omsorgssentre

Barn i asylmottak og omsorgssentre har rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester uavhengig av oppholdstatus, se [forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket § 4 \(ekstern lenke\)](#).

3.1.3 Personer i asylmottak med utreiseplikt

Personer med plikt til å forlate Norge (personer med endelig avslag på søknad om beskyttelse eller personer som ikke er gitt utsatt iverksettelse i forbindelse med klage over avslag på asylsøknad) er ikke lenger medlem av folketrygden og har kun rett til helsehjelp som ikke kan vente, jf. [forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket § 5 \(ekstern lenke\)](#) og [forskrift om tryggedekning for asylsøkere og deres familiemedlemmer § 2 \(ekstern lenke\)](#).

3.2 Barneverntjenester

Lov om barneverntjenester gjelder for alle barn i Norge uavhengig av asylsøkerstatus og statsborgerskap. Asylsøkende barn har, som alle andre barn i Norge, rett til å motta tjenester og tiltak etter lov om barneverntjenester, dersom barnet har et særlig behov for hjelp. Nærmere informasjon og retningslinjer framgår av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets [rundskriv Q-06/2010 Barneverntjenestens ansvar for enslige mindreårige asylsøkere og andre mindreårige personer i mottak, omsorgssentre og kommuner \(ekstern lenke\)](#).

Refusjonsordningen for utgifter til kommunale barneverntiltak til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger m.fl. ble lagt om til en ordning med fast tilskudd fra 2017. Tilskuddet forvaltes av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). For informasjon om tilskuddet vises det til [IMDis rundskriv 02/2020 \(ekstern lenke\)](#).

Ekstraordinære utgifter i forbindelse med plasseringer utenfor hjemmet etter barnevernloven kan utløse særtilskudd til vertskommuner.

3.2.1 Når kan kommuner søke om særtilskudd

Vertskommuner som blir påført særlig høye kostnader til barnevern i forbindelse med omsorgsovertakelse etter [barnevernloven kapittel 4 \(ekstern lenke\)](#) kan søke om særtilskudd. Dette tilskuddet erstatter tidligere ordning for etterskuddsvis og delvis dekning av vertskommuners ekstraordinære utgifter knyttet til barnevern. Kostnadene må være av en viss størrelse for at kommunen skal kunne søke om tilskudd. Plassering under tre måneder skal ikke utløse tilskudd, med unntak for de tilfeller hvor det er snakk om søskengrupper eller dersom tiltaket gjelder grupper av barn i transittmottak. Særtilskuddet skal ikke være en utjevningsordning for et eventuelt avvik mellom vertskommunetilskuddet og kommunens faktiske kostnader.

Kommunene kan ikke søke om dette særtilskuddet fra UDI dersom kostnadene kan dekkes av andre offentlige refusjonsordninger, jf. punkt 3.2.

Tidsperioden for tilskuddet løper fra vedtaksdato for omsorgsovertakelse.

3.2.2 Søknadsprosess og formkrav

Kommunen skal sende søknad om særtilskudd til UDI på fastsatt skjema, se vedlegg 2. Dokumentasjon på omsorgsovertakelse i form av kopi av vedtak skal vedlegges søknaden. Søknader uten vedlegg vil bli avslått. Søknadsskjemaet i vedlegg 2 inneholder nærmere veiledning.

Vertskommuner for asylmottak skal sende søknad til UDI Mottak og retur, Mottaksfaglig enhet. Vertskommuner for barnevernets omsorgssentre skal sende søknad til UDI Mottak og retur, Mottaksfaglig enhet. Tilskuddsbeløpet utbetales etterskuddsvis etter søknad. Søknad skal være UDI i hende innen 1. mars det påfølgende år. Søknader mottatt etter søknadsfristens utløp vil bli avslått, med mindre søknaden omhandler et avsluttet tiltak. Dersom kommunen søker på feil grunnlag, vil kommunen få en to måneders frist til å utforme søknaden på nytt. Det vil også være mulig for vertskommuner å søke om dekning av kostnader for første halvår av inneværende år innen 1. september.

3.2.3 Tilskuddsbeløp

Satsene er per barn per måned. De til enhver tid gjeldende satsene framgår av vedlegg 1.

3.3 Tolketjenester

Bruk av tolk er en nødvendig forutsetning for å sikre at beboere i asylmottak og omsorgssentre får god tilgang til de kommunale tjenestene. Kommunene er ansvarlig for å gi veiledning innenfor sine områder etter forvaltningsloven, og kvalifisert tolk skal benyttes når det er nødvendig. Den instansen som trenger tolk, bestiller og betaler for tjenesten.

Ansvarsforhold vedrørende tolkeutgifter i forbindelse med helsetjenester omtales i [Helsedirektoratets veileder for helsetjenestetilbudet til asylsøkere, flyktninger og familiegjennforente IS-1022 \(ekstern lenke\)](#).

3.4 Skoletilbud og tilskuddsordning

[Opplæringsloven § 2-1 \(ekstern lenke\)](#) gir alle barn og unge rett og plikt til grunnskoleopplæring.

Opplæringsloven § 4A-1 fjerde ledd gir rett grunnskoleopplæring for ungdom som er over opplæringspliktig alder, men under 18 år.

Opplæringsloven § 3-1 tolvte ledd gir ungdom under 18 år som har lovlig opphold, rett til videregående opplæring.

Utdanningsdirektoratet har fastsatt retningslinjer om tilskudd til opplæring til barn og unge som søker opphold i Norge. Tilskuddet skal bidra med finansiering og stimulere kommunene til å gi grunnskoleopplæring til barn og unge som søker opphold i Norge.

Tilskuddsordningen begrenses til de som bor på asylmottak/omsorgssenter eller oppholder seg lovlig i landet i påvente av å få avgjort søknad om oppholdstillatelse, inntil de fyller 18 år eller har fullført det skoleåret de fyller 18 år i løpet av, se [Utdanningsdirektoratets retningslinje Opplæring til barn og unge som søker opphold i Norge](#). Vertskommuner for asylmottak som tilbyr opplæring i norsk, norsk kultur og norske verdier, får tilskudd fra IMDi. For å få tilskuddet må kommunen hvert år bekrefte i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) at asylsøkere får tilbud om denne opplæringen.

Dersom kommunen mottar tilskuddet, må kommunen sørge for at alle i målgruppen får dette tilbudet.

Les mer om ordningen på [IMDi sine nettsider \(ekstern lenke\)](#), [Tilskotsordning for opplæring i norsk, norsk kultur og norske verdier for asylsøkarar i mottak \(ekstern lenke\)](#).

3.5 Tilskudd til barnehage og skolefritidsordning (SFO)

3.5.1 Barnehagetilskudd til heldagsplass for barn i asylmottak (gjelder alle asylmottak og integreringsmottak)

Fra 2021 gis det tilskudd til heldagsplass i barnehage for alle barn i asylmottak fra ett år og oppover. For ettåringer utbetales tilskudd tidligst fra den måneden barnet fyller ett år. Dersom kommuner kun velger å tilby kjernetid kompenseres det kun for kjernetid. Tilskuddet inkluderer foreldrebetaling og kostpenger. Tilskuddet blir administrert av UDI, og gjelder for alle godkjente barnehager.

Barn i mottak kan gis tilbud om heldags barnehageplass etter søknad fra mottakene.

Utbetaling av barnehagetilskudd til barn i asylmottak

Utbetaling av barnehagetilskuddet baseres på rapportering fra mottakene til UDIs regionkontor. Rapporteringen skal inneholde opplysninger om antall barn i mottak som er tildelt barnehageplass. Rapporteringsskjema med rapporteringsfrister og utbetalingsdatoer ligger i Mot-portalen.

Barnehagetilskuddet utbetales for 11 måneder (ett barnehageår) og utbetaling skjer hvert kvartal. Det utbetales barnehagetilskudd for alle barnehageplasser som er stilt til disposisjon, det vil si antallet plasser det er søkt om og fått innvilget.

3.5.2 Tilskudd til skolefritidsordning (SFO) til barn i integreringsmottak

For barn i integreringsmottak gis det tilskudd til kommunene for plass i SFO før og etter skoletid for barn på 1.-4. årstrinn. Tilskuddet inkluderer foreldrebetaling og kostpenger. Tilskuddet blir administrert av UDI.

Asylmottakene skal i søknad om plass i SFO spesifisere at søknaden gjelder et barn i integreringsmottak.

Utbetaling av SFO-tilskudd til barn i integreringsmottak

Utbetaling av SFO-tilskuddet baseres på rapportering fra integreringsmottakene til UDIs regionkontor. Rapporteringen skal inneholde opplysninger om antall barn i integreringsmottak som er tildelt SFO-plass. Rapporteringsskjema med rapporteringsfrister og utbetalingsdatoer ligger i Mot-portalen.

SFO-tilskuddet utbetales for 11 måneder. SFO-tilskuddet for barn i integreringsmottak utbetales hvert kvartal.

4. Klageadgang

UDIs tildeling av tilskudd til vertskommuner er ikke å regne som enkeltvedtak i henhold til definisjonen i [forvaltningsloven \(fvl.\) § 2, første ledd, bokstav b \(ekstern lenke\)](#). Kommunene har derfor ikke klageadgang på UDIs vedtak om tildeling av tilskudd jf. fvl. § 3, første ledd og § 28.

Vedlegg

[UDI 2011-025V1 Satser for tilskudd til kommuner som har asylmottak og omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere](#)

UDI 2011-025V2 Søknadsskiema: særtilskudd til dekning av særlig høve utgifter ved omsorgsovertakelse etter

barnevernloven kapittel 4

UDI 2011-025V1 Satser for tilskudd til kommuner som har asylmottak og omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere

Vertskommunetilskuddet skal dekke kommunens gjennomsnittlige utgifter til helse, barnevern, tolk og administrasjon i forbindelse med at det drives et asylmottak i kommunen. Satsene fastsettes årlig i forbindelse med statsbudsjettet.

Publisert: 09.05.11 Endret: 25.02.22

Satsene er oppdatert 21. februar 2022.

- Grunnsats per kommune per år: kr. 719 186.
- Sats per ordinære mottaksplass / ordinær transitt / nasjonalt ankomstsenter / akuttinnkvartering per år kr. 11 038.
- Sats per plass for enslig mindreårig per år kr. 16 999.
- Sats per tilrettelagt plass / særskilt bo- og omsorgsløsning (SÆRBOL) / særskilt pleie- og omsorgsløsning per år kr. 156 278.
- Sats pr. plass i omsorgssenter per år kr. 41 926.
- Barnehagetilskudd for 3- til 5-åringer (til skolestart) per barn per måned, 11 måneder per år, inkludert foreldrebetaling og kost kr. 15 570.
- Barnehagetilskudd for 1- og 2-åringer per barn per måned, 11 måneder per år, inkludert foreldrebetaling og kost kr. 28 025.
- Tilskudd til kommuner som tilbyr kjernetid i barnehage med 20 timer gratis oppholdstid per uke (per barn per måned, 11 måneder per år, inkludert foreldrebetaling og kost)
 - for 1- og 2-åringer kr. 12 456 per måned.
 - for 3- til 5-åringer (til skolestart) kr. 6 920 per måned.
- SFO for barn i integreringsmottak (per barn per måned. 11 måneder i året, inkludert foreldrebetaling og kost) kr. 2 806.
- Særtilskudd til vertskommuner ved særlig høye utgifter knyttet til omsorgs- overtakelse etter barnevernloven kap 4, særtilskudd til medfølgende barn (per person per måned) kr. 30 650.
- Særtilskudd til vertskommuner ved særlig høye utgifter knyttet til omsorgs- overtakelse etter barnevernloven kap 4, enslige mindreårige asylsøkere (per person per måned) kr. 15 324.

Utbetaling av vertskommunetilskudd skal foretas i samsvar med bevilgningsreglementet, reglementet for økonomistyring i staten og bestemmelsene om økonomistyring i staten, jf. instruks fra departementet til UDI, generelle budsjettfullmakter for JDs underliggende virksomheter i 2022, og de til enhver tid gjeldende rundskriv fra Finansdepartementet.

Utbetaling skal belastes post 60 Tilskudd til vertskommuner for statlige mottak for asylsøkere og flyktninger.